Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractio de incarnatione - Cod. Ettenheim-Münster 198

Mangillius, Antonius

[S.l.], 1632-1634

Capvt I.

urn:nbn:de:bsz:31-117158

Visual Library

illata?

Ad Christum satisfacientem Deo pro nobis potuisse agere ex virtute Iustitiae, si videlicet Deus iure dominii proprietatis a Christi humanitate exegerit vt ipsa pro nobis satisfaceret, sicuti a huiusmodi Dei exactione non potuit Christus quatenus pro nostris peccatis mortalibus satisfaciebat agere ex virtute Iustitiae rigorosae, quia ad hoc est necessarium, vt stat ex dictis anno superiori, agere ex aliqua obligatione Iustitiae proprie dictae, cum a. hoc non haberet talem obligationem ad satisfaciendum pro suis peccatis mortalibus, vt stat ex dictis, neq; potuit Christus huiusmodi obligationem in se transferre vel ex ea agere, si vero nostra peccata venialia sint nostra Iustitiam et ex eadem virtute teneamur pro illis satisfacere, potuisset Christus ex consensu Dei creditoris vel per illa offensi in se transferre et recipere obligationem quam habebat hoc satisfaciendi pro eisdem peccatis, atq; sic potuisset agere ex virtute Iustitiae dum pro huiusmodi peccatis satisfaciebat.

Advertendum est quamvis plures rationes satisfactionis rigorosae Iustitiae defuerint Christi satisfactionibus tum sive evenerit ex virtute Iustitiae sive ex virtute misericordiae vel alia virtute, de quare infra dicendum est, si per temporis lucidi fuerint longe gratior quam sit satisfactio pro iniuria, quae exhibetur inter homines licet haec haberet omnes rationes Iustitiae rigorosae, nihilominus tum quia Christi satisfactio est infiniti valoris, tum quia exhibetur Deo, siquidem ex hoc etiam capite servavit dignitatem, sicut Religio ex eo quod Deo cultum exhibet, servavit tantam excellentiam vt superet virtutem Iustitiae proprie dictae. Hic de necessitate Incarnationis et satisfactionis Christi absolutis tractandum est de fine et decreto Incarnationis, eo quod S. Thomas de his agat art. 3 et 4 huius quaestionis, per quam commodius de his agi potest cum de Christi praedestinatione infra agitabitur, sed etiam quae dici possent de sufficientia temporis Incarnationis, de qua S. Thomas art. 6 et 7. ex quibus partem harum difficultatum praetermittis; transibimus ad disputandum de unione Verbi Incarnati, de qua S. Doctor disputat quaestione 20.

DISPUTATIO II.

De Unione Verbi Incarnati.

CAPUT I.

Utrum Unio Verbi facta sit in natura?

Praemittendum est unionem esse duplicem. altera dicitur unio actiua, siue unitio quae est actio qua duo extrema vniuntur inter se. altera dicitur unio formalis quae nihil est aliud quam terminus immediatus unionis actiuae et dicitur etiam unio in facto esse, quae est qua extrema etiam in facto esse et unita

quamuis

quamuis a. proposita difficultas posit illigi de utraq; natura, pegnaue tn illigitur de unione filii, vt infra patebit.

Præmittendum e 2do q̃ sicut nomen naturalis illigitur ex ea substantia naturalis, ita nomen personæ significatur ipsam naturam naturalis vel illectualis subsistens, et ut vltimo terminata per subsistentiam suam, quæ subsistentia in natura naturali vel illectuali appellatur personalitas, hypostasis, et suppositalitas, sicut ipsa persona dicitur hypostasis et suppositum natura naturalis vel illectualis, ex quo fit q̃ nomen hypostasis sicut et nomen subsistentiæ, et suppositum duplicetur, nempe vt concretum, et abstractum; prioris modo significat naturam per se existentem, posterioris vero modo significat illum solum modum siue terminum a quo res habet vt per se existat. his præmissis.

Multi hæretici asseruerunt unionem verbi factam e in natura non in persona vel supposito, verum non eodem modo id ab oris explicatum e, siquidem Nestorii apud Theodoretum lib. 4 de hæreticorum fabulis voluerunt ex natura humana et diuina factam e 3tiam naturam, sicut ex elementis fit mixtum. alij voluerunt naturam humanam uertam e in diuinam, vt refert Athanasius in epist. et Pictetum et Ambros. lib. de Incarnatione cap. 6. alij hæretici naturam diuinam voluerunt et uertam in humanam, vt testatur August. hæresi 55. alij ex natura diuina et humana factam e 3tiam naturam vt ex materia et forma fit compositum, q̃ indicat Damasc. lib. 3 fidei orthodoxæ cap. 3. alij vero hæretici voluerunt in Christo e unitas non solum duas naturas sed etiam duas personas humanam et diuinam et solum dici unitas per unionem voluntariam et inhabitacionem Spiritus Sti et q̃a Christus erat instrumentum Dei ad exercenda illa opera quæ Christus operatus e. ita Nestorius et alij hæretici Nestorio antiquiores, vt patet ex confessione fidei Nestorij quæ habetur tomo vltimo Cyrilli.

Certum primo ex fide e duas naturas integras et inconfusas e in Christo; patet ex definitione Concilij Ephesini 1mi, et ex Calcedonensi act. 1 et 5 in 2da sessione fidei ex 5ta Synodo collatione 8 cap. 8. et ex alijs Concilijs quæ habes apud Suarez disp. 7 sect. 2 x Dico 1mo, et Vasquez disp. 15 cap. 4. porro ex Scripturis facile demonstratur fuisse in Christo duas naturas humanam scilicet et diuinam. et naturam humanam patet ex eo q̃ Christus tristatus e Matth. 26. et Marci 14; peccata nostra tulit in corpore suo super lignum 1 Petri cap. 2. in carne passus e cap. 4 et alijs multis locis. q̃ 2. in Christo fuerit natura diuina patet ex eo q̃ idem Christus asseruit Patrem suum e Deum et se esse unum cum illo Joan. 5 Ego et Pater unum sumus, et ex eo q̃ fuerit ante Abraham Joan. 8 antequam Abraham fieret ego sum. plura huiusmodi videri possunt apud alios.

Ex dictis 2. colligitur negandam humanam in Christo uertam e in diuinam, nec diuinam in humanam, nec vtramq; in 3tiam, 1o si primum accideret Christus non esset verus homo. si 2dum, non esset verus Deus. si 3tium nec esset verus Deus, nec verus homo. adde q̃ huiusmodi conuersiones non potuissent fieri sine Dei mutatione,

qn si

qa si nata divina conversa est in humanam vel utrag in 3tam profecto nata divina desisset esse, qd est maxime mutari. si nata humana conversa est in divinam se nata divina verificaretur qd est nata, passa, mortua &c, et per sequens mutata, qd est haereticum, ut serè testatur etiam Epiphanius haeresi 76. Athanasius epist. ad Epictetum. Augustinus haeresi 73 et alij.

Certum 2do ex fide est ex nata humana et divina in esse factam unam 3tam natam in Chro, sicut ex mata et soia fit compositum, qa alioquin si vere diceretur esse duae nata in Chro, sed una tm composita ex duabus, sicuti in homine una tm est nata nempe ex composita ex tia et corpore. Itera si magis est unitus cum humanitate Chri Filius quam Pater et Spiritus Sanctus, qa nata divina in qua est facta unio est aeq cognata ordo tribus personis. adde qd talis unio si convenit nisi naturis imperfectis quoad esse et operationem, quae ad componendum ex unum ens perfectum tam quoad de tum quoad rationem operandi ex se sunt aptae, ut et nata et soia, atqui nata divina et humana etiam separatae et completae et perfecta quoad esse et sit principium completum operandi & si prout concurrerent ad componendum unum ens perfectum modo explicato.

Tertio certum est ex fide in Chro esse duas natas humanam et divinam et tm esse una persona. stat ex Concilio Ephesino imo in quo fere nihil aliud sanctum est quam in Chro unam tm esse personam. ex Concil. Chalcedon. actione 5. ex Concil. Lateran. sub Martino 5 coll. vii. can. 6. et alijs Concilijs et PP. quos habes apud Suarez disp. 7 sect. 3. et apud Vasquez disp. 15 cap. 4. praeterea item stat ratione: qa si in Chro est tua persona et facta est unio tm accidentalis si magis nata humana est unitus Filius quam reliqua persona divina non forte per appropriationem, siquidem ois unio accidentalis Dei cum nata humana consistit in concursu alicuius boni creati qd realiter ag & a tota Trinitate. adde qd Chrs si magis proprie est Bonus quam reliqui boni Sancti, nec potuisset pro nris peccatis dignè satisfacere eo qd est purus Deus.

Quarto certum est ex fide unionem Verbi factam esse in ea persona et supposito hypostasi, nempe ita ut humana nata sit unita subsistentiae Verbi. stat ex epist. Concilij Alexandrini quae postea approbata fuit in Ephes. et ex Concilio 5 generali Constantinop. collat. 8. Haeres. a veritate catholica definitio magna ex parte depetatur sanctissimo ac doctissimo Cyrillo Alexandrino, quamvis et in Ecclia semper indubitatum fuerit Christum fuisse unum assumptione humanitatis in Verbum prout Verbum distinguitur a coeteris personis, tm usq ad Cyrilli tempora explicata si fuerat Chri incarnatio sub terminis unionis hypostaticae, cum per occasionem haeresis Nestoriana, quae si tm duas natas sed etiam duas personas ponebat in Chro sub eisdem terminis ab eodem Cyrillo exposita est, et colligeretur humanitas ita esse assumpta a Verbo ut una persona in duabus naturis subsisteret, quam deinde eadem tanquam maxime accommodatam ad mysterij nostri explicationem

Concil.

Concil. Ephes. 1mum (: cui Cyrillus pro Coelestino Pontifice Praesidens Legatus sentiam Nestorij damnauit :) Etsi vita secuta e e merito, sic .e. Ergo igitur utrq naa integra permanente vnionem propriè factam ee in hypostasi seu personalitate, atq adeo in Chto vnam ee personam, qa vna tm e Verbi personalitas qua utrq naa supponitur.

Obiicies 1mo: Ioan. cap. 1 dicit: Verbum caro factum ee & Verbum vt carnem verum e & in Chto vna tm e naa. Ergo sequitur: qa quando Ioan. 2 dicitur aquam vinum factam ee, sequitur e eam ee quoddam in vinum.

R negando 1mam seq: ad probatam dico quamuis interdum cum dicitur vnum fieri alterum sensus sit illud conuerti in alterum, n tn semper idem e sensus eiusdem modi loquendi. Et qa lignum dicitur fieri calidum e tn n significat: calor conuerti in calidum, siquidem lignum manet idem sub illo termino quem acquirit per illud fieri. Sic igitur cum dicitur Verbum factum ee carnem bene poterit dici qd Verbum vta fuerit factum caro vt pot illud adhuc sit Verbum.

Obiicies 2do: Cyrillus Alexandrinus lib. 1 de fide ad Reginas docet n oportere dicere in Chto duas naas sed vnam tm Verbi incarnatam & ex Cyrillo n sit in Chto duae naae.

R cum Cyrillus loco citto docet in Chto vnam ee naam Verbi incarnatam sensus e, qd vna diuina naa in persona Verbi sit vnita naa humana, qd o fide certum e optime conuenit cum eo qd in Chto sint duae naae, imo hoc ipsum per illud significatur, vt recte notat idem Cyrillus epist. 2 ad Nestorium dum e. dicitur vna naa Verbi ee incarnata aperte significat vnam naam ee vnitam alteri nempe mediante subsistentia Verbi, ac proinde duas naas ee in eo qd per vnionem constitutam e. alij aliter R dent ad obiectionem ex Cyrillo factam. sed allata responsio videtur ee melior.

Obiicies 3tio: ex Athanasio in Symbolo, sicut anima rationalis e caro vnus e hoo ita Deus e hoo vnus e Chtus & sicut ex tia rationali e corpore constituitur vna naa humana, ita ex Verbo e naa humana constituit vna naa.

R negando seq: qa Athanasius illud exemplum affert solum ad significandum qd sicut ex tia e corpore constituitur vnum per se, ita etiam ex naa humana e Verbo constituat vnum per se qd e Chtus, n a. affert illud exemplum ad significandum qd eo modo vnum per se constituatur ex duobus posterioribus quo constituitur ex duobus prioribus.

Obiicies 4to: in eodem Athanasij Symbolo Deus e hoo dicitur ee Chtus, pterea alij Patres dicunt Deum assumpsisse hominem & in Chto n solum sit duae naae nempe diuina e humana, sed etiam duo supposita, hoc & suppositum Verbi e suppositum hois.

R negando seq: qa quando Athanasius ait Deus e hoo dicit ee Chtus significat Deum e hominem n ee duo supposita sed vnum, cum e. alij Patres docent

doceant Verbum assumpsisse hoīem late per hoīem illigunt humanitatem siue naam humanam, vt testatur D. Thomas q. 4 art. 3.

Ex dictis a. obiter colligitur cum dicitur in Chro ee n solum suppositum diuinum sed etiam humanum significari in Chro ee suppositum qd subsistit tum in naa humana tum in naa diuina, qd e verissimum, n a. significari qd in Chro pter suppositum proprium diuinae naae sit etiam suppositum proprium naae humanae, qa hoc e ctra fidem, e adhoc vt vere dicatur in Chro ee suppositum diuinum e suppositum humanum sufficient naa diuina, naa humana, e subsistia diuina quae cum naa diuina constituat suppositum diuinum cum humana humanum.

Obycies 5to: psona e incouicabilis & psona diuina n e couicata naae humanae Chri & humana Chri naa in eodem Chro subsistit per propriam subsistiam, e per sequens in Chro st duo supposita oio ctra distincta.

R. quando psona dicitur ee incouicabilis tm significatur psona ee incouicabilem alys suppositis vel psonis, ac proinde psona pt adhuc couicari pluribus naturis.

Obycies deniq: psonae n pt fieri additio & naa humana in Chro n e vnita psonae Verbi, qa alioquin eet eidem psonae addita.

R. psonae n pt fieri additio alicuius qd illam complet, pt tn eidem fieri additio alicuius qd ab illa compleatur vel pficiatur, rao a. huius rei e, qa cum psona vel subsistia sit vltimum complementum e vltimus terminus in raoe substiae n pt illi addi vllum vlterius ipsius complementum, pt tn illi addi aliquid ab ipsa complebile vel pfectibile, neq e. hoc repugnat raoi subsistiae vel psonae.

Addendum e interdum Patres appellare vnionem Verbi naalem interdum eetialem, n quidem eo qd mediante huiusmodi vnione ex naa diuina e humana facta sit vna naa vel eetia, sed eo qd mediante eadem vnione naa diuina e naa humana vnitae sint in eodem supposito, cum a. Diuus Thomas in hac quaest. art. 4 docet in Chro ee duas raoes subsistendi, n e sensus qd in Chro sint duae raoes foales subsistendi siue duae subsistiae inter se realiter distinctae, sed duae raoes subsistentes, hoc e, duae naae subsistentes in eodem supposito.

CAPVT. II

An Christi persona post vnionem Incarnaois sit composita?

Haec difficultas e tm de modo loquendi, vt infra ostabit, atq ideo breuiter a nobis expedietur, quoniam a. Chrg vt totum qdam e includit duas naas e psonalitatem diuinam e raoem naae humanae includit maam e foam siue corpus e saam, & ex altera parte psonalitas e vna simplex dubitari pt: an Chri psona vel Chrg poit dici compositus?

Dico 1mo.